

Saksmappe:2024/557 -

8

Saksbehandler: STL

Dato: 18.06.2025

SAKSFRAMLEGG

42/25	Planutvalget	26.06.2025
-------	--------------	------------

1. gangsbehandling - Detaljregulering for Syrtveit fiskeanlegg, planID 202402.

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

Planutvalget fremmer saken og legger Detaljregulering for Syrtveit fiskeanlegg, planID 202402, med tilhørende konsekvensutredning, ut til høring og offentlig ettersyn etter plan- og bygningslovens § 5-2 og § 12-10. Begrunnelse for vedtaket fremkommer av saksutredningen.

Planutvalgets behandling av sak 42/2025 møte den: 26.06.2025

Behandling:

Kommunedirektørens forslag ble enstemmig vedtatt

Vedtak:

Planutvalget fremmer saken og legger Detaljregulering for Syrtveit fiskeanlegg, planID 202402, med tilhørende konsekvensutredning, ut til høring og offentlig ettersyn etter plan- og bygningslovens § 5-2 og § 12-10. Begrunnelse for vedtaket fremkommer av saksutredningen.

Saksutredning

Sammendrag/ konklusjon

Kommunedirektøren anbefaler at planforslaget med konsekvensutredning (KU) legges ut til offentlig høring og ettersyn.

Planforslaget

Forslag til detaljregulering for Syrtveit Fiskeanlegg er mottatt fra ABO plan og arkitektur Stord på vegne av Fyri Fish AS.

Det planforslaget som foreligger til behandling består av:

- Planbeskrivelse med ROS-analyse og KU datert 16.05.2025
- Forslag til planbestemmelser datert 16.05.2025
- Forslag til arealplankart datert 14.03.25
- Flomvurdering Syrtveit fiskeanlegg datert 01.03.2025
- KU - naturmangfold land datert 14.03.2025
- KU- vassdrag datert 16.05.2025

Planområdet ligger på Syrtveit, nord for Evje og sør for Byglandsfjord. Syrtveit fiskeanlegg er etablert i planområdet i dag. Dagens anlegg består av et hovedbygg, to mindre bygg og noen utendørs kar. Se foto fra området i figur 1. Det er tilgang for allmennheten ned til fiskeanlegget, og tilgang til områdene langs elva sør og nord i planområdet. Planforslaget inkluderer deler av riksveg 9 og også deler av Otra.

Figur 1: Dagens bygningsmasse på eiendommen

Dagens utslippsledning fra anlegget ligger i elva innenfor planområdet. Figur 2 viser mulig utbygging av arealene.

Figur 2: Illustrasjon som viser mulig utbygging.

Lovhjemmel

Plan- og bygningslovens § 5-2 og § 12-10

Naturmangfoldsloven §§ 7-12

Vannforskriften § 12

Historikk – Statsforvalters oppheving av forrige planvedtak

I perioden 2021–2023 ble det utarbeidet en reguleringsplan for Syrtveit fiskeanlegg. Denne planen ble vedtatt av Evje og Hornnes kommune den 16. november 2023 (planID 202104). Vedtaket ble imidlertid påklaget, og klagen ble sendt til Statsforvalteren i Agder, da kommunen ikke tok klagen til følge. Statsforvalteren behandlet klagen og konkluderte i sitt vedtak av 29. august 2024 at saken utløste krav om konsekvensutredning i henhold til §§ 8 og 10 i forskrift om konsekvensutredning (KU-forskriften). Dette ble ansett som en saksbehandlingsfeil som medførte ugyldighet, og kommunens planvedtak ble derfor opphevet.

Den 18. oktober 2024 ble det avholdt et møte mellom tiltakshaver, Evje og Hornnes kommune og Statsforvalteren i Agder for å diskutere veien videre for planarbeidet. Det ble konkludert med at planprosessen måtte startes på nytt, med et nytt planinitiativ og oppstartsmøte.

Hensikt med regulering

Hovedmålet med det vedlagte planforslaget er å etablere næringsareal i tilknytning til det eksisterende fiskeanlegget på Syrtveit. Fyri Fish ønsker å utvikle området for produksjon av porsjonsfisk av bleke. Planen inkluderer bygging av nye produksjonslokaler og tilrettelegging for å gjenoppta kultiveringsarbeidet for å sikre bleka, dersom det blir nødvendig. Det er også planlagt nye produksjonsbygg, forbedret adkomstvei, parkeringsplasser og tiltak knyttet til infrastruktur som oksygenforsyning, lager, service og drift på næringsområdet.

Eiendomsforhold

Planforslaget utgjør ca. 48,6 daa. Planen regulerer hele gnr. 57/11, deler av gnr. 57/10 og deler av 600/39 (Rv9).

Forhold til kommuneplan

I gjeldende arealdel (2020-2030) er planområdet avsatt til næringsareal og LNF-areal på land, samt til bruk og vern av sjø og vassdrag med tilhørende strandsone i elven. Store deler av planområdet er også klassifisert som faresone for flom. Området har ikke vært regulert tidligere (se historikk over).

Relevante arealføringer fra kommuneplanens samfunnsdel:

- legge til rette for nok areal for næringsutvikling
- videreutvikle reiselivs- og opplevelsesindustrien
- gjenbruk av bygningsmasse
- utvikling av allerede utbygde områder

Forhold til akvakulturloven

Planprosesser etter plan- og bygningsloven (pbl) avklarer både arealbehov og arealtilgang. Forhold som er avgjørende for lokaliseringen av tiltak, som i dette tilfellet gjelder landanlegg, behandles gjennom reguleringsplanen. Driftsrelaterte forhold som ikke påvirker lokaliseringen, behandles derimot gjennom andre lovverk. Dette er nærmere beskrevet i kapittel 3.3 og 5.2 i planbeskrivelsen.

I planbestemmelsene § 3.1.2 er det spesifisert at utslipp fra anlegget ikke kan overstige verdier som vil føre til at vannforekomstene innenfor influensområdet (område som kan bli berørt av planlagt aktivitet) oppnår en dårligere tilstandsklasse enn dagens situasjon. Reguleringen av produksjonen i anlegget vil ellers skje gjennom tillatelser gitt etter akvakulturloven og forurensningsloven, hvor kommunen ikke er rette myndighet.

Konsekvensutredning

Planforslaget er vurdert til å komme inn under §§ 8 og 10 i forskrift for konsekvensutredning. § 8 a); reguleringsplaner for tiltak i vedlegg II. Planer og tiltak som skal konsekvensutredes dersom de får vesentlige virkninger for miljø og samfunn (vurdering etter §10), men ikke ha planprogram eller melding. Relevante tiltak i vedlegg II er punkt 1 bokstav f) akvakulturanlegg og punkt 11 bokstav j) næringsbygg.

Temaer som er konsekvensutredet spesielt er:

- Naturmangfold på land
- Vannmiljø og naturmangfold i vann
- Landskap
- Friluftsliv
- Næringsliv

Dette samsvarer med kommunens innspill på oppstartsmøtet. Kapittel 6 i planbeskrivelsen har en gjennomgang av hvert tema. Kommunedirektøren kommer mer konkret inn på utredningene i vurderingen av planforslaget.

Andre aktuelle saker i området:

Deler av planområdet overlapper med detaljreguleringsområdet for TrollAktiv (planID 202101). Denne planen har ennå ikke vært til førstegangsbehandling, men er sendt inn til kommunen for vurdering. For arealene sør for næringsområdet mener kommunedirektøren at interessene vil være sammenfallende. Disse områdene skal være åpne for allmennheten og brukes til friluftsliv. TrollAktiv har også merknader til oppstartsvarelet, som blir kommentert under «innkomne merknader».

Innkomne merknader til planoppstart

Planinitiativ er datert 11.11.2024, og det ble avholdt oppstartsmøte med kommunen den 07.11.2024. Oppstartsmelding ble varslet den 14.11.2024, med frist for merknader den 07.01.2025. Det kom i alt 7 innspill til varsel om oppstart. Innspillene er vedlagt saken i sin helhet.

Nedenfor er hovedtrekkene i innspillene oppsummert, samt forslagsstillers og kommunedirektørens kommentarer.

Innspill fra Birdlife Norge avd. Aust-Agder, e-post datert 19.11.2024

Positive til at konsekvensutredning gjennomføres. Vurdering av utslipp av næringssalter, fare for spredning av sykdommer og rømning av fisk er forhold som er

viktige for å sikre biologien i Otra og i sin tur næringsgrunnlaget for fuglelivet knyttet til vassdraget. Forutsetter at KU gjennomføres etter anerkjent metodikk.

Forslagsstillers kommentar: Det er gjennomført konsekvensutredning av både naturmangfold på land og vannmiljø i forbindelse med reguleringsplanen. Konsekvensutredningene er gjennomført i henhold til anerkjent metodikk.

Kommunedirektørens kommentar: Etter kommunedirektørens mening er alle forhold som Birdlife Norge påpeker, fulgt opp i planen som nå ligger til behandling.

Innspill fra Naturvernforbundet i Setesdal, e-post datert 12.12.2024

Norsk Zoologisk forening har registrert slettsnok i området og fant et høyt antall gravide hunnslettsnoker. Det er ikke ofte man finner tilsvarende tette bestander. Slettsnok er en rødlista art. Det ble registrert 3 «hot-spots». Det er viktig at fiskeanlegget ikke forstyrrer slettsnoken i området. Det er også viktig at oppdrettsfisken ikke skaper problemer for bleka eller andre arter som lever vilt i eller ved vassdraget.

Forslagsstillers kommentar: Planforslaget vil ikke medføre tiltak langs vestbredden av Otra, der det er gjort flest observasjoner av slettsnok. Videre vil utbyggingen av næringsområdet i stor grad skje i områder som i dag er dekket av skog, mens slettsnoken i større grad trives i åpnere områder med stein og lyng.

Under feltarbeid i planområdet i mai 2022 ble det ikke observert slettsnok i området. Det er ikke gjennomført ytterligere kartlegging av området i etterkant av dette.

Konsekvensutredningen for naturmangfold på land sier at det knyttes noe usikkerhet til forekomst av slettsnok på østbredden av elven, da det ikke er gjennomført grundig kartlegging av arten her. Det står videre at det ikke kan utelukkes at det forekommer flere individer her enn det som er registrert i artskart. Østbredden av elven har derimot ikke like god solinnstråling som vestbredden hvor de registrerte hotspotene befinner seg. Konsekvensutredningen konkluderer med at det dermed er mindre sannsynlig at østsiden av elven er like attraktivt for arten, men det kan ikke utelukkes at det finnes flere individer i området.

Kommunedirektørens kommentar: De fleste observasjoner er gjort på vestsiden og kommunedirektøren støtter forslagsstillers vurderinger i forhold til sannsynlighet for at det skal være tilsvarende «hot-spots» i området som er satt av til utbyggingsformål.

Innspill fra Agder Fylkeskommune, brev datert 20.12.2024

Legger til grunn at arbeidet med utarbeidelse reguleringsplanen vil bli koordinert med utarbeidelsen av reguleringsplan for TrollAktiv, for det overlappende arealet.

Det er viktig at bebyggelsen utformes på en måte som tar hensyn til omgivelsene rundt og at den blir best mulig tilpasset landskapet/terrenget. En bør bruke farger og materialer som bidrar til å redusere de negative effektene i landskapet.

Ved eventuelle inngrep i vannforekomster er det viktig å ivareta miljømålene i vannforskriften, jf. § 4-7.

Området benyttes mye av allmennheten, og en forutsetter at næringsetableringen ikke vil være til hinder for dagens aktiviteter i området. Virkninger for friluftsinnteresser må belyses. Gangforbindelse langs elva må ivaretas.

Ingen merknader når det gjelder kulturminneloven.

Forslagsstillers kommentar: Kommunen vil foreta nødvendig koordinering av de to reguleringsplanene for arealene der det er overlapp. Landskapstilpassing er ivaretatt i planarbeidet, blant annet med bestemmelser som styrer materialbruk og fargevalg.

Miljømålene i vannforskriften vil legges til grunn for arbeidet med reguleringsplanen. Det er gjennomført konsekvensutredning for vannmiljø i forbindelse med planarbeidet. Virkninger for friluftsinnteressene er en del av konsekvensutredning for friluftsliv. Det er regulert inn turveg langs næringsområdet, og opparbeiding av denne er sikret gjennom rekkefølge-bestemmelse.

Kommunedirektørens kommentar: Planforslaget følger godt opp de innspillene som Fylkeskommunen har kommet med.

Innspill fra Statens Vegvesen, brev datert 06.01.2025

Riksveg 9 med tilhørende eiendom må reguleres til samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur. Nytt kryss skal dimensjoneres for vogntog. Krav om at byggesaken for nytt kryss/endring må godkjennes av Statens vegvesen før bygging. Generell byggegrense langs rv. 9 er 50 meter fra senter riksveg, jamfør veglova. Annen byggegrense kan vurderes i planen. Nord i området ligger turvegen helt inntil riksvegen. Bør ligge minimum 3 meter fra kant. Fint om planen tar hensyn til det.

Det bør være en buffer mellom turveg og byggeområde for næring. Trafikksikkerheten må ikke bli negativt påvirket av planen. Frisikt må ivaretas til gang- og sykkevegen der adkomstvegen til næringsområde krysser. Frisikt riksveg må også tas med i planen.

Forslagsstillers kommentar: Tatt til etterretning. Riksveg 9 er regulert som veg. Kryss løsningen mot riksvegen er dimensjonert for trafikk med vogntog.

Byggegrense på 50 meter er vanskelig å overholde, og planforslaget regulerer næringsområde nærmere enn dette. Statens vegvesen får planforslaget tilsendt til offentlig ettersyn. Plangrensen ligger i tilstrekkelig avstand fra GS-vegen (antar at det

er denne som er ment) til at denne kan flyttes uten å komme i konflikt med reguleringsplanen.

Det er regulert inn et grønt belte mellom turvegen og næringsområdet. Planforslaget vil ikke være til hinder for at turvegen og gang- og sykkelvegen kan brukes til friluftaktiviteter. Nødvendig frisikt er sikret i plankartet.

Kommunedirektørens kommentar: Ingen ytterligere kommentar.

Innspill fra Norsk Zoologisk forening, e-post datert 07.01.2025

Slettsnok er kartlagt i nærliggende områder. Det er grunn til å tro at det kan finnes flere lokaliteter for denne arten i nærheten av planområdet. Nasjonal sjelden art som krever spesiell oppmerksomhet. Anbefaler grundig kartlegging av området og at tiltak i reguleringsplanen tilpasses for å sikre arten og dens leveområder dersom forekomst bekreftes. Minner om føre-var-prinsippet i naturmangfoldloven.

Forslagsstillers kommentar: Planforslaget vil ikke medføre tiltak langs vestbredden av Otra, der det er gjort flest observasjoner av slettsnok. Videre vil utbyggingen av næringsområdet i stor grad skje i områder som i dag er dekket av skog, mens slettsnoken i større grad trives i åpnere områder med stein og lyng.

Det er gjennomført feltarbeid i planområdet i mai 2022. Det ble da ikke registrert slettsnok i området. Det er ikke gjennomført ytterligere kartlegging av området i etterkant av dette.

Konsekvensutredningen for naturmangfold på land sier at det knyttes noe usikkerhet til forekomst av slettsnok på østbredden av elven, da det ikke er gjennomført grundig kartlegging av arten her. Det står videre at det ikke kan utelukkes at det forekommer flere individer her enn det som er registrert i artskart. Østbredden av elven har derimot ikke like god solinnstråling som vestbredden hvor de registrerte hotspotene befinner seg. Konsekvensutredningen konkluderer med at det dermed er mindre sannsynlig at østsiden av elven er like attraktivt for arten, men det kan ikke utelukkes at det finnes flere individer i området.

Kommunedirektørens kommentar: Slettsnok er registrert på østsiden, ved dagens fiskeanlegg og ved TrollAktiv. Som en nært truet art, er slettsnoken i risikogruppen for å bli sårbar eller truet i nær fremtid. Den lever vanligvis i tørre, varme og solrike områder med steinmurer, steinrøyser eller oppsprukket fjell, noe som forklarer observasjonene på svabergene og asfaltplaten i tilknytning til steinfyllingen langs vassdraget. Det planlagte utbyggingsområdet er et skogområde, hvor det er mindre sannsynlighet for at forholdene er spesielt gode for slettsnoken. Kommunedirektøren støtter vurderingene som er gjort i konsekvensutredningen.

Innspill fra TrollAktiv Drift AS, brev datert 07.01.2025

Etter en gjennomgang av dokumentene, fremstår det som at forslagstiller ikke har til hensikt å utrede alternative plasseringer av oppdrettsanlegget. TrollAktiv viser til at dette spørsmålet var sentralt i klagesaken for den forrige reguleringsplanen for oppdrettsanlegget, som ble opphevet av Statsforvalteren ved vedtak 29. august 2024. Etter TrollAktivs syn må konsekvensutredningen omfatte alternative plasseringer av oppdrettsanlegget, jf. forskrift 21. juni 2017 nr. 854 om konsekvensutredninger (KU-forskriften) § 19 andre ledd.

Forslagsstillers kommentar: Det er gjort en vurdering av relevante og realistiske alternative plasseringer av anlegget i planomtalen til planforslaget.

Kommunedirektørens kommentar: Alternativ plassering er vurdert i konsekvensutredningen, og kommunedirektøren støtter forslagsstillers valg av område. Det legges vekt på dagens bruk av området og en fornuftig gjenbruk av eksisterende infrastruktur. Erfaringene fra dagens fiskeanlegg med eksisterende vanninntak er viktige for driftssikkerheten.

Innspill fra Statsforvalteren i Agder, brev datert 14.01.2025

Statsforvalteren viser til tidligere uttalelser til tidligere reguleringsplan, og referat fra møtet avholdt i januar 2025. Tiltakshaver må levere en konsekvensutredning for vannmiljø (inkl. fisk) som oppsummerer dagens kunnskap, tar stilling til om ny kunnskap må innhentes og vurderer virkninger av planen på de ulike kvalitetselementene i vannforskriften. Det må gjøres vurderinger ut fra dagens situasjon hvor bleke-populasjonen på den berørte strekningen er isolert fra hovedpopulasjonen som følge av at dam Byglands-fjorden er et vandringshinder. I tillegg må det gjøres vurderinger basert på et fremtidig scenario hvor det etableres to-veis fiskevandringssløsning forbi dammen i forbindelse med bygging av det planlagte Syrtveit kraftverk. I forbindelse med planlagte utslipp fra anlegget, må det dokumenteres hvordan vannkjemien er på den berørte strekningen i dag. Videre må sammensetting av arter og deres tålegrenser for endret vannkjemi vurderes.

I tillegg til bleke er det registrert sårbare-, rødlistete- og fremmede arter i vassdraget. Tiltakshaver må kunne sannsynliggjøre at påvirkning fra utslipp fra oppdrettsanlegget ved Syrtveit ikke endrer arts-sammensetningen i vassdraget på en måte som er til hinder for måloppnåelse etter vannforskriften.

Tiltakshaver må gjøre en vurdering av om unntaksbestemmelsene i vannforskriftens § 12 kommer til anvendelse.

Statsforvalteren minner om at utredningen også skal inneholde vurderinger i henhold til naturmangfoldsloven §§ 8-12. Føre var prinsippet i § 9 skal vurderes i forhold til påvirkning fra rømt fisk.

Etablering må ikkje hindre dagens friluftaktiviteter. Evnt virkninger må belyses. Lister til sist opp fleire retningslinjer og veildere som skal redegjøres for i planarbeidet.

Forslagsstillers kommentar: Konsekvensutredningene for naturmangfold og vassmiljø er utført av Rådgivende Biologer, som har relevant faglig kompetanse, og utredningene er gjennomført i tråd med anerkjent metodikk.

Planforslaget inkluderer en konsekvensutredning for vannmiljø, som tar opp de nevnte problemstillingene. Det er gjennomført en egen konsekvensutredning for friluftsliv i forbindelse med planforslaget. De nevnte veiledere og retningslinjer er lagt til grunn for planarbeidet.

Kommunedirektørens kommentar: Etter kommunedirektørens mening svarer de gjennomførte utredningene på de spørsmålene statsforvalteren har hatt til tiltaket. Konklusjonen er at anlegget ikke vil medføre forringelse av vassdraget ved bruk av tilgjengelig renseteknologi for fosfor. Det er også gjort vurderinger av risikoen for rømning av fisk og fare for smitte til villfisk. Det er konkludert med at risikoen for at dette skal skje er minimal og innenfor akseptable grenser.

Konsekvensutredning

Byggeplanene er stort sett de samme som i forrige planforslag som ble opphevet av Statsforvalteren. Forskjellen nå er at det er gjennomført en konsekvensutredning, der 5 tema har vært utredet særskilt:

- Friluftsliv, inkludert folkehelse, barn og unge
- Landskap
- Naturmangfold på land
- Vannmiljø og naturmangfold i vann
- Næringsliv

Utredningene er, etter hva kommunedirektøren kan se, utarbeidet etter anerkjent metodikk. Det gis en kort oppsummering av funnene i punktene under. Se ellers kapittel 6 i planbeskrivelsen.

Alternativ lokalisering

I forbindelse med konsekvensutredningen skal det beskrives relevante og realistiske alternativer til den valgte lokaliseringen. Ved valg av område er det lagt vekt på at dagens kultiveringsanlegg ligger der, og erfaringer herfra viser at lokaliteten er god med tanke på driftssikkerhet og vannkvalitet. Dette er viktige parameter i forbindelse med produksjon av fisk. Man har også lagt vekt på muligheten for gjenbruk av eksisterende infrastruktur, kostnaden ved å etablere ny infrastruktur og usikkerheten

rundt mulig fare for forurensninger i grunnen i tilknytning til alternativ lokalisering. Etter kommunedirektørens mening har forslagstiller gjort en vurdering av alternativ lokalisering som er i henhold til Miljødirektoratets veileder. Se kap 6.2 i planbeskrivelsen for utfyllende vurdering.

Konsekvensutredning for naturmangfold på land

Planbeskrivelsens kap 6.4 gir et sammendrag av KU for naturmangfold på land (vedlegg 5). Konsekvensutredningen viser at de største verdiene for naturmangfold er knyttet til elva Otra. Det er ikke registrert noen spesiell naturtype på land. Vegetasjonen er dominert av fattig middelaldrende furuskog. Ellers er det registrert en del fremmede arter. Den samlede konsekvensen for naturmangfoldet vurderes som noe negativ konsekvens, da tiltaket samlet sett kan ha noe påvirkning på influensområdet, og dermed ha påvirkning på Otra som har sensitive slik som bleka.

Konsekvensutredning for vannmiljø

Planbeskrivelsens kap 6.5 gir et sammendrag av KU for vannmiljø og limnisk (ferskvann) naturmangfold (vedlegg 4).

Konsekvensutredningen for vassdrag tar for seg tiltakets virkninger og konsekvenser for vassdrag, inklusiv fisk, med vurdering av sykdom/smitte og rømming, og effekter av forurensning/utslipp (økologisk/kjemisk tilstand – vannmengder, næringssalter inklusive fosfor mm.). Det er vurdert påvirkning og konsekvens for både vannmiljø og for naturmangfold i elva.

Tiltaket vil medføre økt belastning i vassdraget og innsjøene nedstrøms anlegget fra tilførsel av næringssalter og organiske partikler, samt sink. Størst effekt ventes fra utslipp av fosfor. Samtidig vil konsentrasjonen av fosfor, ved middelvannføring, være så lav at man sannsynligvis ikke kan spore noe effekt som kan skilles fra naturlig variasjon i vassdraget. Konklusjonen er at planforslaget kan medføre noe negativ konsekvens for vannmiljø samlet, samt ubetydelig konsekvens for naturmangfold i vann.

Konsekvensutredning for friluftsliv

Konsekvensutredningen for friluftsliv viser at planområdet og nærområdene er mye brukt til ulike friluftaktiviteter, inkludert rafting, bading og fiske. TrollAktiv AS, som er en betydelig aktør i området, benytter elva og nærliggende områder til sine aktiviteter. Planforslaget vil medføre visuelle endringer i landskapet, men det er

regulert inn en turveg langs elvebredden som sikrer allmennhetens tilgang til området. Det er vurdert at planforslaget vil ha en noe negativ konsekvens for friluftsliv, hovedsakelig på grunn av visuelle virkninger. Det er imidlertid ikke forventet at friluftaktivitetene vil bli vesentlig hindret, og tilgjengeligheten til elva vil bli opprettholdt.

Konsekvensutredning for landskap

Planområdet ligger i et område med stor landskapsmessig opplevelsesverdi, preget av elva Otra og omkringliggende skogområder. Utvidelsen av næringsområdet vil medføre betydelige visuelle endringer, inkludert større og høyere bygg. Dette vil påvirke landskapet, spesielt fra perspektivet fra elva og nærområdene. Det er lagt inn bestemmelser for material- og fargevalg for å dempe anleggets visuelle uttrykk. Samlet sett er konsekvensen for landskapet vurdert til å være noe negativ, med særlig vekt på den visuelle påvirkningen fra de nye bygningene.

Konsekvensutredning for næringsliv

Planforslaget legger til rette for utvidelse av eksisterende næringsområde, noe som vil skape flere arbeidsplasser og bidra til lokal næringsutvikling. Et ferdig utbygd oppdrettsanlegg på Syrtveit vil kunne skape 10-20 arbeidsplasser, og ha positive ringvirkninger for lokalt næringsliv. Produksjonen av bleke vil også kunne bidra til å posisjonere Norge internasjonalt som en produsent av bærekraftige sjømatprodukter. Det er ikke vurdert at planforslaget vil medføre vesentlige negative konsekvenser for annen næringsvirksomhet i området, inkludert TrollAktiv AS. Samlet sett er konsekvensen for næringslivet vurdert til å være positiv.

Kommunedirektørens vurdering av planforslaget

Byggeplanene

Kommunen har uttrykt et ønske om å opprettholde aktivitet ved fiskeanlegget på Syrtveit og tiltaket legger til rette for en utvidelse av næringen samt nye arbeidsplasser. Forslagsstiller har vurdert flere lokasjoner, men har falt ned på arealene i tilknytning til eksisterende fiskeanlegg. Her har de mulighet til å benytte seg av eksisterende bygningsmasse og annen infrastruktur. Plasseringen ved Syrtveitsfossen er og viktig i markedsføringen av Bleka som et unikt produkt.

Bygningsmassens størrelse er planlagt ut fra produksjonstekniske årsaker, og tar høyde for en produksjon på 1000 tonn/år. Produksjonsplanen er lagt til grunn for valg av bygg og størrelsen på disse. Bestemmelsene sikrer at alle bygg skal ha en god

arkitektonisk utforming med materialbruk og fargevalg som harmonerer med omgivelsene. Dette bidrar til å dempe anleggets visuelle inntrykk og sikrer at det passer bedre inn i landskapet. I tillegg skal det sikres mellomrom mellom næringsbyggene som gir sikt til elven fra riksvegen. Dette ivaretar både estetiske hensyn og allmennhetens tilgang til naturopplevelser.

Folkehelse – friluftsliv og grønnstruktur

Området rundt Syrtveitsfossen blir mye brukt, både av turister og lokalbefolkning. Det er blant annet attraktive fiskeplasser langs hele strekningen som planforslaget berører og området benyttes til elverafting og bading. Planen sikrer at disse aktivitetene kan fortsette uten hindringer. Planforslaget har en intensjon om at elvebredden fortsatt skal være tilgjengelige for allmennheten og det er regulert inn en kantsone og turvei langs elvebredden. Dette vil bidra til å bevare områdets verdi som friluftsområde.

Infrastruktur

Planen legger til rette for utvidelse av eksisterende næringsområde med tilhørende infrastruktur. Dette inkluderer:

- Veg: Tilkomsstveien til anlegget skal oppgraderes og dimensjoneres for vogntog. Det er regulert inn frisisiktsoner for å sikre trafikksikkerheten.
- Vann og avløp: Det er privat vannforsyning og avløpsløsning i området, som skal videreføres. Teknisk plan for vann, avløp, overvann, infrastruktur og tekniske anlegg skal godkjennes av kommunen før anleggsstart.
- Energi: Det er god kapasitet for strøm i området, og det er åpning for bruk av solcelleanlegg og grønne tak.

Kommunedirektøren synes det er positivt at forslagsstiller legger vekt på å tilrettelegge for mer bærekraftige og miljøvennlige løsninger som solcelleanlegg og grønne tak, samt skånsomme terrenginngrep og lokal overvannshåndtering.

Klimatilpasning og flom

Planområdet ligger innenfor faresone for 200-årsflom med klimapåslag. Det er utarbeidet en flomvurdering som konkluderer med at det må etableres flomsikringstiltak og det er regulert inn muligheter for å etablere en flommur langs næringsområdet. Denne muren vil sikre området mot oversvømmelse ved dimensjonerende flom. Overvann skal håndteres lokalt, og det skal være tilstrekkelig overvannshåndtering i planområdet, dimensjonert for 100-årsregn.

ROS

ROS-analysen tar utgangspunkt i veilederen fra Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap og følger krav fra TEK17. Analysen vurderer risiko knyttet til naturhendelser som flom, steinsprang, og radon, samt menneskeskapte hendelser som brann og ulykker. Det er lagt inn nødvendige sikringstiltak, som flommur og sikkerhetssone rundt

oksygentanker. Anlegget skal ha planer og rutiner for smitteavgrensing, sykdomsbekjemping og trygging av fiskevelferd.

Økonomiske konsekvenser

Planforslaget vil mest sannsynlig ikke medføre negative økonomiske konsekvenser for Evje og Hornnes kommune. Tvert imot vil etableringen av et moderne produksjonsanlegg for bleke kunne bidra til næringsutvikling og skape flere arbeidsplasser i regionen. Dette vil skape arbeid for lokale bedrifter og ha positive ringvirkninger for annet næringsliv. Det er forventet at utbyggingen vil gi merinntekter og positive økonomiske effekter for kommunen.

Vurdering av miljømål i vannforskriften - Vannforskriften § 12

Formålet med vannforskriften er å etablere rammer for fastsettelse av miljømål som sikrer en helhetlig beskyttelse og bærekraftig bruk av vannforekomster (§ 1). Forskriften krever at tilstanden til vannforekomstene beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes for å nå miljømålene i §§ 4-7. Det finnes bestemmelser om unntak fra miljømålene, inkludert fristutsettelse (§ 9), mindre strenge miljømål (§ 10), og tillatelse til nye inngrep eller aktiviteter som kan forhindre at miljømålene nås eller forringe tilstanden (§ 12).

§ 12. Ny aktivitet eller nye inngrep

Ny aktivitet eller nye inngrep i en vannforekomst kan gjennomføres selv om dette medfører at miljømålene i § 4–§ 7 ikke nås eller at tilstanden forringes, dersom dette skyldes:

- a. nye endringer i de fysiske egenskapene til en overflatevannforekomst eller endret nivå i en grunnvannforekomst, eller
- b. ny bærekraftig aktivitet som medfører forringelse i miljøtilstanden i en vannforekomst fra svært god tilstand til god tilstand.

I tillegg må følgende vilkår være oppfylt:

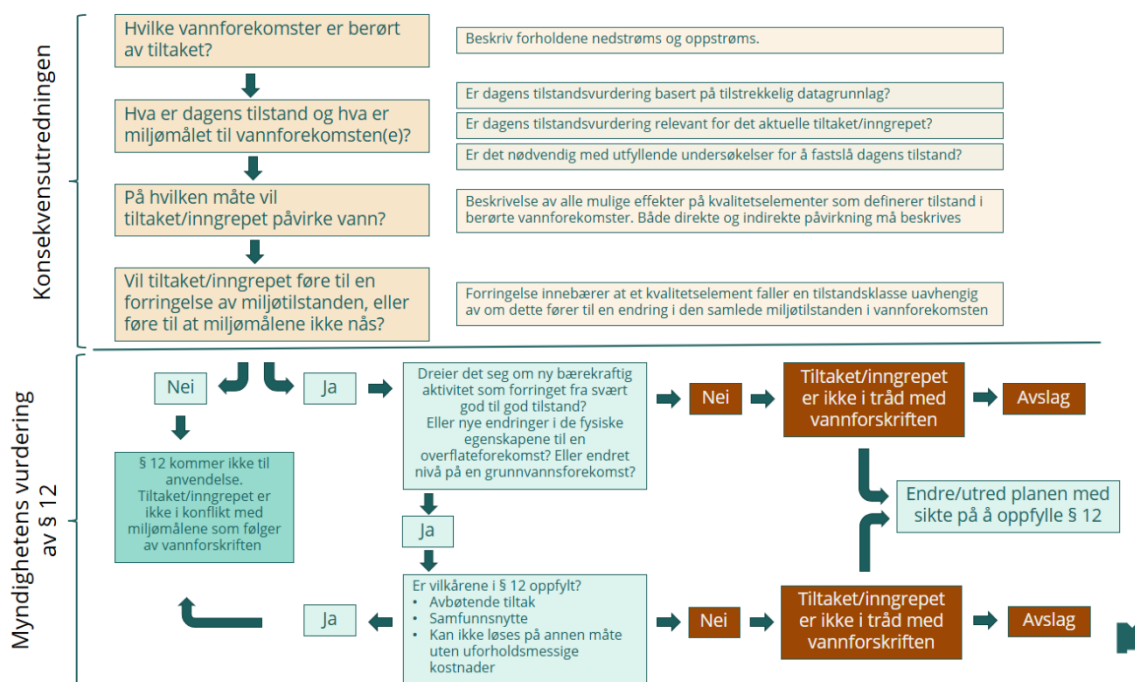
- a. alle praktisk gjennomførbare tiltak settes inn for å begrense negativ utvikling i vannforekomstens tilstand,
- b. samfunnsnyttene av de nye inngrepene eller aktivitetene skal være større enn tapet av miljøkvalitet, og
- c. hensikten med de nye inngrepene eller aktivitetene kan på grunn av manglende teknisk gjennomførbarhet eller uforholdsmessig store kostnader, ikke med rimelighet oppnås med andre midler som miljømessig er vesentlig bedre.

Der ny aktivitet eller nye inngrep er gjennomført i planperioden, skal begrunnelsen for dette gjengis i oppdatert vannforvaltningsplan. Dersom det er gitt tillatelse til nye aktiviteter eller nye inngrep, skal dette også fremgå av vannforvaltningsplanen.

0 Endret ved forskrifter 23 des 2009 nr. 1814 (i kraft 1 jan 2010), 20 des 2018 nr. 2231 (i kraft 1 jan 2019).

Figur 3: Vannforskriftens § 12. (lovdata.no)

Ved vurdering av om § 12 kommer til anvendelse, må det gjøres en konkret vurdering i forbindelse med enkeltvedtak om ny aktivitet eller inngrep i en vannforekomst som kan forhindre at miljømålene i §§ 4-7 nås eller forringe tilstanden. Figur 4 viser hvilke kunnskaper og vurderinger som kreves for å avgjøre om § 12 i vannforskriften er relevant.

Figur 4: Skjematisert oversikt over hva konsekvensutredningen må inneholde, og hvilke vurderinger kommunen skal gjøre for å avklare om §12 i vannforskriften kommer til anvendelse.

Konsekvensutredningen for vannmiljøet i planforslaget har vurdert påvirkningen og konsekvensene av utslipp fra det fremtidige fiskeanlegget på Syrtveit for vannforekomstene nedstrøms utslippspunktet. De biologiske kvalitetselementene (vannplanter, påvekstalter, bunndyr og fisk) og fysisk-kjemiske elementer (næringsstofforhold) som kan påvirkes av den planlagte virksomheten, er vurdert.

Utredningen konkluderer med at rømming fra anlegget på Syrtveit er svært lite sannsynlig, og at en eventuell rømming av bleke ikke vil ha nevneverdig påvirkning på den genetiske integriteten til den ville blekebestanden. Tiltaket vil derfor ha ubetydelig påvirkning på Otra som funksjonsområde for bleke. Videre konkluderes det med at tiltaket ikke vil ha nevneverdig effekt på vannkvaliteten og dermed heller ikke på hverdagsnaturen, inkludert fisk.

Otra er i utgangspunktet et næringsfattig vassdrag, og kommunedirektøren har vært bekymret for at økt tilførsel av, spesielt fosfor, vil kunne medføre økt begroing. Konsekvensutredningen som Rådgivende biologer AS har gjennomført, konkluderer med at påvirkningen ned til Breidflå er ubetydelig, og at tiltaket ikke vil ha sporbar effekt på vannforekomster lenger unna. Det er gjort beregninger av fosfortilførsel for ulike vannføringer. Selv i en ekstrem situasjon med minste vannføring på 10 m³/s ved Syrtveit, vil fosforkonsentrasjonen, ifølge rapporten, fortsatt være innenfor tilstandsklasse "svært god".

På bakgrunn av resultatene fra konsekvensutredningen vurderer kommunedirektøren at unntaksbestemmelsene i vannforskriftens § 12 ikke kommer til anvendelse i denne

plansaken, da tiltaket ikke ser ut til å forringe tilstanden i vassdraget under de gitte forutsetningene. Kommunedirektøren kan ikke se at det er dokumentert fare for varig forringelse ved å tillate utvidelse av dagens fiskeanlegg og tilrettelegge for matfiskproduksjon.

Vurdering av naturmangfoldlovens §§ 8-12

Naturmangfoldloven krever at prinsippene i §§ 8-12 legges til grunn ved planlegging av tiltak. Disse prinsippene omfatter kunnskapsgrunnlaget (§ 8), "føre-var-prinsippet" (§ 9), økosystemtilnærming og samlet belastning (§ 10), kostnadsdekning ved miljøforringelse (§ 11), og bruk av miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§ 12).

Kunnskapsgrunnlaget (§ 8): Konsekvensutredningen for naturmangfold på land er basert på eksisterende informasjon og botaniske feltundersøkelser utført i mai 2022. Konsekvensutredningen for vannmiljø er basert på offentlig tilgjengelige databaser og rapporter. Samlet vurderes kunnskapsgrunnlaget som godt for de aktuelle miljøtemaene i forhold til tiltakets omfang. Selv om det er noe varierende kunnskapsgrunnlag i de ulike vannforekomstene nedover i vassdraget, finnes det data for alle relevante kvalitetselementer i et varierende utvalg av vannforekomster. Disse dataene er konsistente mellom vannforekomstene og vurderes som tilstrekkelige til å belyse effekten av tiltaket. Ytterligere kartlegginger anses ikke som hensiktsmessige gitt tiltakets størrelse og natur, samt det omfattende omfanget av tidligere undersøkelser i vassdraget.

Føre-var-prinsippet (§ 9): Det er ikke vurdert at "føre-var-prinsippet" slår inn i denne saken. Det er lite usikkerhet omkring planene for anlegget, og kunnskaps- og datagrunnlaget samlet vurderes som godt for de aktuelle miljøtemaene i forhold til tiltakets omfang. Påvirkning og konsekvenser av tiltaket er etter kommunedirektørens mening tilstrekkelig belyst av fagpersoner i konsekvensutredningene.

Økosystemtilnærming og samlet belastning (§ 10): Naturmangfoldloven § 10 krever at påvirkningen av et økosystem vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for. Konsekvensutredningene for vannmiljø og naturmangfold på land oppsummerer den samlede belastningen i egne kapitler. Det er ikke forventet at fritidsbruk, som rafting, vil øke den samlede belastningen på økosystemet betydelig. Derimot kan utbygging av kraftverk og den medfølgende lavere vannføringen ha en uønsket effekt, da lavere vannføring fører til høyere konsentrasjon av næringssalter etter utslipp. Konsekvensutredningen for vannmiljø har vurdert ulike vannføringer og viser hvilke utslippsmengder fra fiskeanlegget som kan tillates uten at tilstandsklassene for de berørte vannforekomstene endres. Planforslaget inneholder bestemmelser som sikrer at utslippet fra anlegget ikke medfører endringer i økologiske tilstandsklasser. Kommunedirektøren mener at ved etablering av et eventuelt kraftverk, kan utslippspunktets plassering endres med

relativt enkle grep. Andre belastninger som et eventuelt kraftverk genererer, må utredes videre i forbindelse med konsekvensutredningen for kraftverket.

Kostnadsdekning ved miljøforringelse (§ 11): Det vil bli gjennomført jevnlige myndighetspålagte undersøkelser, gjennom konsesjon, for å hindre eller avgrense skade på naturmangfoldet. Overskuddsmasser fra tomten vil bli kjørt til godkjent deponi. I anleggs- og driftsfasen av tiltaket skal skader på naturmangfold unngås eller avgrenses så langt som mulig.

Bruk av miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§ 12): Tiltaket skal ta utgangspunkt i driftsmetoder, teknikker og lokalisering som gir de beste samfunnsmessige resultater ut fra en samlet vurdering av både naturmiljø og økonomiske forhold.

På bakgrunn av disse vurderingen konkluderer kommunedirektøren med at planforslaget er i tråd med prinsippene i Naturmangfoldloven §§ 8-12.

Samlet vurdering:

Kommunedirektøren er enig med forslagsstillers vurdering av ringvirkninger av planforslaget. Anlegget vil legge til rette for flere lokale arbeidsplasser og ha positive regionale ringvirkninger. Oppbygging av landbasert lakseproduksjon på Sørlandet vil kunne bidra til en positiv næringsutvikling i landsdelen. Kommunedirektøren er svært positiv til at det planlegges et tett samarbeid med universiteter, høyskoler og videregående skoler, noe som vil kunne bidra med relevant forskning, utdanning av personell og lærlingeplasser.

Kommunen har uttrykt et ønske om å opprettholde aktivitet ved fiskeanlegget på Syrtveit, og tiltaket legger til rette for en utvidelse av næringen samt nye arbeidsplasser. Forslagsstiller har vurdert flere lokasjoner, men har valgt arealene i tilknytning til det eksisterende fiskeanlegget. Her kan de benytte seg av eksisterende bygningsmasse og annen infrastruktur. Plasseringen ved Syrtveitsfossen er også viktig i markedsføringen av Bleka som et unikt produkt.

Planforslaget for utvidelse av Syrtveit fiskeanlegg vil ha både positive og negative konsekvenser. Bygningsmassen vil være godt synlig og planforslaget vil derfor ha negative virkninger for landskapet. Når det gjelder friluftsliv og allmenne interesser, vil planforslaget medføre et større arealbeslag enn dagens situasjon, men tilgang til elveområdene er sikret.

Selv om utbyggingen vil medføre visuelle endringer som påvirker landskap og friluftsliv noe negativt, vil den samtidig bidra positivt til lokal næringsutvikling og sysselsetting. Det er viktig å sikre at de foreslåtte avbøtende tiltakene blir gjennomført for å minimere de negative virkningene og maksimere de positive effektene av planen.

Kommunedirektøren mener planforslaget legger til rette for et spennende og relativt unikt næringskonsept, hvor muligheten for positive ringvirkninger også for turistnæringen kan være et utfall.

Etter en samlet vurdering anbefaler kommunedirektøren at detaljreguleringen for Syrtveit Fiskeanlegg, planID 202402, sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn.

Evje, 27.06.2025

Kommunedirektøren

Vedlegg

- 1 Planbeskrivelse Syrtveit fiskeanlegg mai 2025
- 2 Plankart datert 14.03.25
- 3 Bestemmelser Syrtveit fiskeanlegg mai 2025
- 4 4436 Syrtveit KU vassdrag
- 5 KU - naturmangfold land datert 14.03.2025
- 6 Flomvurdering Syrtveit fiskeanlegg datert 01.03.2025
- 7 Innspill fra BirdLife Norge datert 19.11.2024
- 8 Innspill fra Naturvernforbundet datert 12.12.2024
- 9 Innspill fra Agder fylkeskommune datert 20.12.2024
- 10 Innspill fra Statens vegvesen datert 6.1.2025
- 11 Innspill fra TrollAktiv datert 07.01.2025
- 12 Innspill fra Norsk Zoologisk forening datert 07.01.2025
- 13 Innspill fra Statsforvalteren i Agder datert 14.01.2025